

[Poul Dam.]

må affinde os med noget ringere end de fremskridt, vi selv har gjort, selv om disse fremskridt altså efter min mening ikke er store nok.

Endelig er der her skabt mulighed for, at man kan udlevere danske statsborgere til en forsorg eller en behandling i et andet land på dette andet lands beslutning, såfremt den pågældende har bopæl i det pågældende land. Det er et af de spørgsmål, jeg gerne vil have meget omhyggelig juridisk ekspertise på, selv om jeg er klar over, at for tiden er juridiske ekspertudtalelser måske ikke i så forfærdelig høj kurs alle vegne. Kan en dansk statsborger overhovedet med hjemmel i de almindelige regler og retningslinjer for indfødsretten og i henhold til grundloven udleveres til andre lande? Hører det ikke til indfødsrettens centrale bestanddele, at en dansk statsborger har ret til at opholde sig her i landet? Landsforvisning er jo for længe siden blevet afskaffet, og dette, at en dansk statsborger har haft bopæl i udlandet en vis periode, kan, så vidt jeg kan se, ikke medføre, at hans almindelige rettigheder som dansk statsborger ophører.

Vi vil gerne være med i udvalgsarbejdet, men der skal ske temmelig meget med lovforslaget, for at vi kan stemme for det, når den tid kommer.

Justitsministeren (Thestrup): Jeg vil gerne takke de ordførere, der har givet tilslutning til lovforslaget. Der er fremhævet forskellige områder, man ønsker behandlet i et udvalg, og det er jeg naturligvis ganske indforstået med.

I anledning af hr. Poul Dams udtalelser vil jeg sige, at det er jo ikke så forfærdelig lang tid siden, vi behandlede spørgsmålet administrativ frihedsberøvelse. Jeg synes i og for sig, at de regler, vi har på det område, er tilstrækkelig godt sikrende, men jeg har da ikke noget at indvende mod, at der kommer et forslag fra det ærede medlems side.

Det ærede medlem talte om, at de andre nordiske landes lovgivning var betydelig strengere end vor. Forholdet er dog det, at der er en meget stor lighed — hvilket også fremgår af det bilag, der er optrykt her i lovforslaget — mellem de nordiske landes lovgivning, og jeg nærer ikke særlige be-

kymringer ved at gå ind på udlevering efter disse landes lovgivning. Der er jo også en række garantier, som skulle betyde, at man, hvis der nogle steder måtte være betænkeligheder, ikke er forpligtet til at udlevere.

Med hensyn til spørgsmålet om at udlevere danske statsborgere er det jo kun i de tilfælde, hvor den pågældende har bopæl i det andet land, og hvor beslutningen angår forsorg og behandling, som mest hensigtsmæssigt kan iværksættes i dette land, ellers er der ikke tale om at udlevere den pågældende. Vi skulle vel også efterhånden her i de nordiske lande være kommet til en sådan anerkendelse af hinandens systemer, at vi uden betænkelighed skulle kunne lægge også de andres systemer til grund og tage hensyn til dem i nogenlunde samme omfang som til vore egne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik derefter til:

Første behandling af forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Fremmede straffedommes retskraft).

(Lovforslaget (nr. 36) findes i tillæg A. sp. 1169, fremsættelsen i tidenden sp. 178).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme.

(Lovforslaget (nr. 37) findes i tillæg A. sp. 1045, fremsættelsen i tidenden sp. 179).

Lovforslagene sattes til forhandling.

K. Axel Nielsen: Ligesom i torsdags, da vi behandlede to andre af den højtærede ju-

[K. Axel Nielsen.]

stitsministers lovforslag, skal de to lovforslag, vi behandler i dag, forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov og forslag til lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme, sætte os i stand til at ratificere en konvention, denne gang en europæisk konvention om straffedømmes internationale retsvirkninger.

Med vedtagelsen af det sidstnævnte lovforslag gør man automatisk konventionens bestemmelser til lov her i landet fra den 1. januar 1971, idet lovforslaget ganske henholder sig til konventionens tekst. Den normale fremgangsmåde er jo, at man omskriver en konvention til en dansk lov, men der anføres i bemærkningerne til lovforslaget gode grunde til den her anvendte fremgangsmåde.

Med gennemførelsen af denne konvention bliver det muligt at fuldbyrde en straffedom, afsagt i ét land, i et andet land. Det land, hvor dommen er afsagt, domslandet, kan anmode et andet land, oftest den domfældtes hjemland, om at overtage fuldbyrdelsen. Domslandet har ret, men ikke pligt til at fremsætte en sådan anmodning; medens hjemlandet i princippet er forpligtet til at overtage straffuldbyrdelsen.

Efter moderne kriminalpolitiske synspunkter, der i stigende grad lægger vægt på behandling og resocialisering af lovovertrædere, er det klart, at straffens formål vanskeligt lader sig realisere, hvis den domfældte på grund af ukendskab til sproget, manglende personlige kontakter eller kulturel fremmedartethed må føle sig isoleret. Udlevering til afsoning i hjemlandet, hvor domfældte efter udstået straf normalt må prøve at finde sin plads i samfundet, vil ikke alene være det mest hensigtsmæssige, men også det mest humane. At det er synspunkter som disse, der har inspireret til udarbejdelse af konventionen, fremgår af dennes indledning, hvortil jeg tillader mig at henvise.

De nordiske lande imellem har der siden 1963 eksisteret regler om fuldbyrdelse i ét land af straffedomme afsagt i et andet nordisk land. Mens den nordiske ordning går ud på, at det ene nordiske land umiddelbart anerkender en dom, afsagt i et andet nordisk land, således at det land, hvor straffen fuldbyrdes, blot omsætter den idømte

straf efter vedtagne normer, så bygger konventionen på det princip, at sanktionsfastsættelsen skal ske af hjemlandets domstole, der dog som hovedregel skal godkende bevisbedømmelsen i den udenlandske dom.

Jeg skal ikke her ved første behandling komme ind på de mange interessante enkeltheder i lovforslaget og konventionen. Det bør dog noteres, at loven vil give justitsministeren mulighed for at træffe aftaler med andre stater, der har tiltrådt konventionen, om, at denne skal kunne anvendes på domsafgørelser truffet før konventionen, uanset at denne efter sit indhold kun gælder for afgørelser truffet efter, at konventionen er trådt i kraft. Jeg er sikker på, at der er mange, der ønsker justitsministeren held til at få gennemført en aftale, der skaber mulighed for, at enkelte personer, der i udlandet har fået straffe, der efter en dansk vurdering er meget strenge, føres hjem til ny strafudmåling og eventuel afsoning.

Det er også værd at notere, at konventionens bestemmelser kan vedtages for Danmark og lande, der, som f. eks. Spanien, ikke har mulighed for at tiltræde konventionen, fordi dette land ikke er medlem af Europarådet og formentlig heller ikke kan blive det foreløbig. Ministeren oplyser endda i sin fremsættelsestale, at der allerede på embedsmandsplan er opnået enighed om et udkast til en dansk-spansk aftale, der i det væsentlige er i overensstemmelse med konventionen. Det tror jeg også der er mange der vil hilse med glæde.

Det andet forslag, der går ud på en ændring af borgerlig straffelov, er også knyttet til konventionen, nemlig dennes afsnit III om europæiske straffedømmes retskraft. Konventionen adskiller sig ikke meget fra gældende dansk ret. Ved konventionen sker der dog en bemærkelsesværdig ændring, som vist lettest illustreres ved et eksempel. Hvis f. eks. en dansker bliver dømt i Tyskland for en lovovertrædelse begået i Frankrig, vil vi herefter være nødt til at affinde os, når straffen i Tyskland er afsonet. Efter gældende ret vil vi kunne rejse ny sag i Danmark.

Mit parti kan godkende begge forslag og vil gerne medvirke til deres gennemførelse. Vi synes dog, det er hensigtsmæssigt, at forslagene kommer i et udvalg.

Langkilde: Det foreliggende lovforslag om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme tilsigter at muliggøre ratifikation af den gennem Europarådet udarbejdede konvention om straffedommes internationale retsvirkninger, og dermed må man sige, at der imødekommes et stigende behov for et system, som gør det muligt at få personer, der dømmes i udlandet, overført til afsoning i hjemlandet. Et sådant system har vi gennem nogen tid haft mellem de nordiske lande indbyrdes, og behovet for det foreslåede system må siges igennem det sidste par år at være blevet åbenbart for offentligheden gennem en række domme over danskere i udlandet.

Man må også erkende, som det fremhæves i bemærkningerne, at afsoning af en frihedsstraf i udlandet ofte må antages at være en urimelig hård belastning på grund af den isolering, som opholdet i det fremmede land vil medføre for afsoneren.

Ordningen, som er foreslået, får vel også betydning ved at åbne mulighed for strafforfølgning, hvis lovovertræderen søger at unddrage sig straf ved flugt til hjemlandet.

Det var nu frihedsstraffene og andre af den slags straffe, men forslaget kommer jo også til anvendelse på bødestraffe. Det er formentlig med den stigende internationale trafik overordentlig praktisk, at det også kan anvendes på dette område, men det er dog ikke uden betænkelighed, man ser, at afsoningen af bødestraffe udelukkes ved bestemmelsen i § 5. Der synes herved at være taget forskud på bestræbelser for en tilsvarende begrænsning med henblik på danske bødestraffe, og det er vel et spørgsmål, som bør overvejes nærmere i udvalget. Betydningen af en bøde, som ikke kan indrives, som ikke kan betales, og som ej heller kan kræves afsonet, må vel erkendes at være noget problematisk.

Det er vigtigt at understrege betydningen for danske medborgere af reglen om, at udmålingen af straffen sker efter hjemlandets praksis, og at det selvfølgelig er en forudsætning, at det forhold, der er tale om at retsforfølge, er strafbart efter hjemlandets lovgivning. Specielt med hensyn til udmålingen må man vel erkende, at danske straffedomme stort set i deres udmåling ligger under udenlandske domme. Vi har set ek-

sempler herpå i nylige narkotikadomme i udlandet, ganske vist overvejende lande, som ikke har tiltrådt konventionen, og som måske heller ikke vil tiltræde den, men forslaget rummer jo bemyndigelse til justitsministeren til at søge bestemmelserne anvendt i lande, som ikke har tiltrådt konventionen.

Lovforslag nr. 36 om ændring af straffelovens § 10 medfører som fremhævet i bemærkningerne ikke nogen væsentlig ændring af straffeloven, men sikrer, at en lovovertrædelse, som allerede er strafforfulgt i et andet land, under nærmere angivne betingelser ikke senere kan danne grundlag for strafforfølgning her i landet. Det er udtryk for det princip, som på latin hedder *ne bis in idem*, og som det på dansk har været nødvendigt for justitsministeriet at bruge 5 linjer til at forklare. Det gør det forståeligt, at Per Degn ikke ville give afkald på sit latin for mange rigsdaler.

Begge forslag kan vi fra den konservative folketingsgruppes side tilsige velvillig behandling af, men jeg vil tilføje et par ord om det princip, som er anvendt ved udformningen af forslaget til lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme.

I modsætning til lovgivningsmæssig praksis er forslaget udformet med henvisning til konventionen. Folketinget tiltrådte med nogen tøven denne nye fremgangsmåde under behandlingen af forslaget om diplomatiske forbindelser, hvor det dog efter min mening er mindre betænkeligt end ved en lov som den foreliggende. Da spørgsmålet om traktaters omsætning i det hele kan forventes at blive et overordentlig stort praktisk problem under en tilslutning til det europæiske fællesmarked, er der anledning til i forbindelse med det foreliggende lovforslag at underkaste spørgsmålet en meget indgående overvejelse i udvalget.

Med disse ord kan jeg anbefale lovforslagene til velvillig behandling i et udvalg.

Per Federspiel: Jeg skal ikke gentage, hvad de to tidligere ordførere har sagt. Fra venstres side kan vi tiltræde disse forslag. Men ligesom hr. Langkilde har jeg næret visse betænkeligheder ved, at der i forslaget til lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme direkte henvises til en ikke-ratificeret konvention. Det er nok en praksis,

[Per Federspiel.]

som vi bliver nødt til at gå lidt nærmere ind på, navnlig af de hensyn, som hr. Langkilde nævnte.

Selve forslaget medfører ikke nogen større ændringer i vor strafferetlige praksis. Jeg tror absolut, det er rigtigt, at man både af humane og af praktiske grunde åbner mulighed for strafafsoning i hjemlandet. Jeg tror også, det er rigtigt, at man i den danske lov udtrykkelig præciserer, at man ikke kan omsætte en bøde til frihedsstraf, selv om konventionen i og for sig hjemler en mulighed for det.

Jeg ser, at man i konventionen har indtaget det praktiske standpunkt, at det er det land, der skal afholde udgifterne ved afsoningen, der skal have bøden udbetalt. Derimod har man en noget uklar bestemmelse om, at konfiskerede genstande, hvis de frembyder særlig interesse, kan forlanges udleveret af domslandet. Det er lidt vanskeligt at se, hvordan det skal praktiseres, medmindre det ligefrem drejer sig om statens kunstværker, der har været bortranet, men i så tilfælde må vel de almindelige vindikationsregler gælde. I hvert fald er der en sådan bestemmelse, som nok kan give anledning til nogen diskussion imellem de lande, at hvis kriminalistiske museer de konfiskerede genstande skal opbevares for eftertiden.

Rigmor Christensen: Jeg skal her ved første behandling kun henvise til de bemærkninger, der allerede er gjort af de tidligere ordførere, og anbefale forslagene på mit partis vegne.

Poul Dam: Det samme gør jeg.

Justitsministeren (Thestrup): Jeg vil gerne takke ordførerne for tilslutningen til forslagene. Jeg er helt klar over, at de bør behandles i et udvalg, og jeg er helt klar over, at vi i dette udvalg bl. a. bør drøfte spørgsmålet om, hvorvidt man skal gå frem på den måde, der her er foreslået, sådan at man godkender konventionen, eller om man skal udforme særlige bestemmelser selv.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslagene henvises til det udvalg, som folketinget har besluttet at nedsætte angående forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Forbud mod propaganda for krig og mod racediskrimination m. v.) Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Forbud mod propaganda for krig og mod racediskrimination m. v.)

og

forslag til lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m. v.

Valgt blev: *Langkilde, Hanne Budtz, Lembourn, Adam Møller, Per Federspiel, Ib Thyregod, Marie Louise Truels-Christensen, Rigmor Christensen, Meta Ditzel, Højland, K. Axel Nielsen, Camre, Knud Hertling, Otto Mørch, Knud Nielsen, Holm Tved og Poul Dam.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Per Federspiel har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren som følge af det stigende antal nyretransplantationer og de øgede muligheder for transplantation af andre organer og under hensyn til de lægelige og videnskabelige erfaringer, der er indhøstet efter transplantationslovens ikrafttræden, genindkalde det forud for loven af 1967 nedsatte transplantationsudvalg med henblik på at skabe klare regler for udvælgelsen af donorer og i denne forbindelse definere dødkriteriet ved anvendelse af transplantationslovens §§ 2, 3 og 4, herunder eventuelt indførelsen af begrebet hjernedød?“

[Formanden.]

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid onsdag den 18. november 1970.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 4. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Niels Andersen.*
- 2) *Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Niels Andersen.*
- 3) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 4) *Spørgsmål til ministrene.*
- 5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om begrænsning af refusion i henhold til lov om tilskud til de offentlige veje.

- 6) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond.

- 7) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om udlevering til andet nordisk land i anledning af visse beslutninger om forsorg eller behandling.

Mødet hævet kl. 15.17.

18. møde.

Onsdag den 4. november kl. 13.

Formanden: Fra medlem af folketinget *Gert Petersen*, der har haft orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 5. november atter kan give møde i tinget.

Stedfortræderens, *Alfred Andersens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Medlemmer af folketinget *Ivar Nørgaard*, *Poul Dalsager*, *Lysholt Hansen*, *Kampmann*, *Helge Nielsen* og *K. Axel Nielsen* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om udlån mod pant i fast ejendom.

Medlemmer af folketinget *Ivar Nørgaard*, *Poul Dalsager*, *Lysholt Hansen*, *Kampmann*, *Helge Nielsen* og *K. Axel Nielsen* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om tinglysning.

Medlem af folketinget *Kai Moltke* har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder. (Ændring af afstemnings- og sammenkædningsreglerne m. v.).

I skrivelse af dags dato meddeler arbejdsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder.

I skrivelse af dags dato meddeler arbejdsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om retsholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

Efter at der er meddelt medlem af folketinget *Orla Møller* orlov, har vedkommende gruppe til nyt medlem i folketingets udvalg angående videnskabelig forskning udpeget *Camre*, til nyt medlem i folketingets udvalg til løbende at modtage oplysninger af økonomiministeren vedrørende de offentlige investeringer udpeget *Knud Nielsen*, til nyt medlem i folketingets udvalg angående endnu ikke fremsatte lovforslag om revision af straffelovens § 191 og loven om euforiserende stoffer udpeget *K. J. Mortensen* og til nyt medlem i udvalget for undervisning og uddannelse udpeget den hidtidige stedfortræder, *Bertel Pedersen*, og til ny stedfortræder udpeget *Poul Søgaard*. De pågældende er herefter valgt.